

25 ÅRS MARKERING

Sunnhordland Botaniske Forening

SAMMENDRAG

Etter en kort introduksjon til botanisk forening, presenterer vi et tilbakeblikk på vår 25 års historie. Hva med framtiden til foreningen? Vi presenterer noen, personlige, tanker om det til slutt.

Odd Winge og Alf Harry Øygarden

Onsdag 29. november 2017

Bakgrunn

*Norsk Botanisk forening (NBF) ble stiftet i 1935 og er foreningen for planteinteresserte i Norge. Den samler både fagutdannede botanikere, sjøllærte barfotbotanikere og andre med interesse for norsk flora. Foreningen har i dag ca. 1500 medlemmer over hele landet. Fram til 2014 var foreningen organisert i 12 grunnorganisasjoner, som dekker områder av ulik størrelse. I 2014 ble Moseklubben den 13. grunnorganisasjonen i foreningen. NBF utgir sentralt bladet *Blyttia*, som medlemmene kan velge å få inkludert i medlemskapet sitt. De fleste av grunnorganisasjonene har også sine egne tidsskrifter av ulikt omfang. De fleste aktivitetene skjer lokalt. Det arrangeres ekskursjoner og turer i den grønne årstida, og møter med lysbildeforedrag i vinterhalvåret. I tillegg har flere avdelinger florakartleggingsprosjekter på gang. NBF er sammen med 12 andre foreninger medlem av SABIMA (SAMarbeidsrådet for **BI**ologisk **MA**ngfold). NBF er en av 5 organisasjoner som samarbeider med Artsdatabanken om å drive Artsobservasjoner.*

Sunnhordland Botaniske Forening – hvem er vi?

Dette er foreningen for planteinteresserte sunnhordalendinger, og de med hjerte for Sunnhordland. Floraen i Sunnhordland står i sentrum, men vi liker også innslag fra andre steder, både innenlands og utenlands. Her er det plass til alle, og vi deler våre botaniske gleder og erfaringer med hverandre enten man er amatør eller ekspert. Vi har det til felles at vi er opptatt av plantenes og naturens skjønnhet, uansett om det er vanlige eller sjeldne arter. Foruten ville planter er vi også opptatt av botaniske temaer om natur, miljø og samfunn.

Foreningen er altså en av 13 grunnorganisasjoner i Norsk Botanisk Forening. Det er mulig å være medlem i flere grunnorganisasjoner, og flere av oss er medlemmer i våre naboorganisasjoner – Rogaland Botaniske Forening og Vestlandsavdelingen.

Våre nettsider vil bli lagt under NBF (www.botaniskforening.no). Dette nettstedet er under ombygging, men vi satser på at våre nettsider er på plass i løpet av våren 2018. Vi har en aktiv gruppe på Facebook (<https://www.facebook.com/groups/1193408044082921>) med 125 medlemmer (28.11.17), og vi har i gang et prøveprosjekt med nyhetsbrev tre ganger i året. Inntil våre egne nettsider er på plass, ligger nyhetsbrevene på: www.solanum-kompetanse.no/botanikk/nyhetsbrev.html.

NB: *Vi sender ut møte- og turinformasjon og nyhetsbrev til alle våre medlemmer via e-post (samt på Facebook). Det er derfor viktig at medlemmene sender inn sin e-postadresse til en i styre.*

Styre i 2017

Styreleder:	Alf Harry Øygarden*	Tlf.: 90 56 95 72	alf.harry@haugnett.no
Nestleder:	Sigrun Vik Nilsen	Tlf.: 99 50 76 25	sigrun.vik.nilsen@haugnett.no
Sekretær:	Kari Hope	Tlf.: 99 64 87 49	kari@abo-ark.no
Styremedlem:	Odd Winge	Tlf.: 93 45 54 14	oddwingel@gmail.com
Styremedlem:	Reidar Lønn	Tlf.: 40 06 09 93	reidarlonn@gmail.com

* I tillegg fungerende kasserer i 2017.

Foreningen 1992 – 2017

Foreningen ble stiftet i 1992 (se vedlegg). 20 år ble markert i 2012 med foredrag av Kristen Benonisen. Per Fadnes, Kristen Benonisen og Anders Haug ble utnevnt til æresmedlemmer i foreningen.

Fem år er gått siden den tid. I historisk tidsperspektiv er dette kort tid, men vi ønsker nå å markere foreningens virke gjennom 25 år. Dette er ikke en gjentakelse av det arbeidet som Kristen gjorde i forbindelse med 20-års markeringen, men vi ønsker å bygge på arbeidet hans.

Som dagens styreleder har Alf Harry gått gjennom foredraget til Kristen og protokoller fra de første 20 årene. Det blir presentert viktige hovedtrekk fra denne tiden.

Odd har vært sentral i foreningen de siste årene, og styreleder i de fleste årene etter 2012. Han har derfor tatt for seg foreningen etter jubileet i 2012 – altså de siste fem årene.

De første 20 årene (1992-2012)

Foreningen ble stiftet 23. april 1992. Formannen i Norsk Botanisk Forening (NBF) Anders Lundberg holdt foredraget «Utforskinga av floraen i Sunnhordland». Se vedlagte kopi av protokoll og artikkel fra Bladet Sunnhordland.

Det første styre besto av Kristen Benonisen (leder), Per Fadnes (kasserer), Olav-Nagel Alne (sekretær) og styremedlemmene Irja Østerberg, Tørris Digernes og Tore Kavlie (fra 1993). Foreningen hadde ca. 20 medlemmer fra starten av, og i dag er vi 62 medlemmer (15. februar 2017).

1. Styret

Mange har bidratt i styret disse 20 årene. Kristen Benonisen og Per Fadnes har lagt ned en betydelig innsats i styret, i tillegg til at de var sentrale i oppstarten av foreningen.

2. Medlemsmøter

Årsmøte og **julemøte** har vært faste arrangementer i foreningen, det første i slutten av februar og det siste i slutten av november.

Foredrag/tema på disse møtene har dekket et bredt spekter av tema og geografi. Tematisk alt fra orkideer, kristtorn, barlind og fagfrogn til fugler (!) og «Var det Vårherre som satte navn på plantene?» (Knut Fægri). Snaut 40% av 35 foredrag handlet spesielt om forhold i Sunnhordland, og da særlig Stord og Bømlo, ca. 15% Norge ellers, og snaut 30% utlandet.

Oversikt over foredragene er vedlagt (fra foredraget til Kristen).

3. Turer

To arrangementer har vært fast på programmet – **Villblomstenes dag** (juni) og **sopptur** om høsten. «Villblomstenes dag» er en nordisk markering, og Norge var med første gang i 2002. Lokalt har vi arrangert Villblomstenes dag helt fra starten i 2002. Sentral i alle år når det gjelder soppturer har vært Per Fadnes (autorisert soppkontrollør).

Til sammen har vi vært på over 100 turer og 54 ekskursjonssteder i løpet av disse 20 årene!

Oversikt over turene er vedlagt (fra foredraget til Kristen).

De fem siste årene (2012-2017)

Når vi blar gjennom protokollen for disse årene ser vi at vi stort sett har holdt oss til tradisjonene i denne tiden. Vi har julemøte med ertersuppe, vi har årsmøte på ettervinteren. Så har vi vårtur, og sopptur. Det mest populære arrangementet er nok Villblomstenes dag, som holdes 2. søndag i juni. Gjennomsnittlig antall deltakere har vært 36 – faktisk var det hele 60 deltakere på en av turene. Dette er også i tråd med målsetningen til NBF – VBD er viktigste arrangement, og sannsynligvis det hvor det er lettest å rekruttere nye medlemmer.

De forskjellige turene har ført oss til mange spennende steder, f. eks. Til Grenlandsområdet, til Møgster, til Jærstrendene. Til Vindafjord, til Espevær, til Lygra. Vi har fått sett interessante områder, naturtyper og planteliv svært forskjellige fra Sunnhordlandsfloraen.

Og så er vi blitt internasjonale. Vi har hatt flere turer og arrangementer hvor vi har invitert våre nye landsmenn. Først og fremst har dette vært soppturene, hvor vi kan kombinere nytte og kulturutveksling. Vi har hatt deltakere fra Sverige, Portugal, UK, Tsjetsjenia, Tyrkia, Tsjekkia, Somalia, Eritrea, Iran, Irak, Syria, Japan, Spania, Ukraina og China.

De siste årene har vi hatt noe som vi kaller for «spontanekskursjon». Dvs. En av medlemmene har en ide til en tur, og er det fint vær ringer han/hun til en liten gjeng på medlemslisten, og arrangerer turen på kort varsel. Vi har hatt slike turer til bl. a. myrlandskap på Bømlo og til å kikke på hvit skogfrue på Digernes.

Vi ser at naturen er i endring. Det skyldes både klimaendringen, men også andre menneskelige aktiviteter. Det kommer inn nye arter, noen bare interessante nykomlinger, andre truer med å fortrenge opprinnelige planter og plantesamfunn. I Sunnhordland er det særlig sitkagranen som er problemet. I 2014 arrangerte vi i samband med NBF et sitkagran-seminar på Leirvik. Og arbeidet med å bekjempe uønskede arter skal vi fortsette med.

To større begivenheter skal vi ta med. For det første har vi i Sunnhordland fått egen flora, den første etter Sørheims flora som kom for mange år siden. Jan Rabben har gjort en kjempejobb, og vi er stolte av at han er aktivt medlem i foreningen. Begivenhet nr. 2.: Botanikkdagene 2017. Det var et arrangement som gikk over 4 dager med nærmere 40 deltakere inkludert våre egne medlemmer. Vi har fått mange gode tilbakemeldinger, og Sunnhordland ble satt på kartet for mange. Det gjaldt både floraen her, men også Sunnhordlandsavdelingen av Norsk Botanisk Forening.

Antall medlemmer går sakte oppover. Fortsatt har vi nokså høy gjennomsnittsalder, men vi har etter hvert fått flere aktive medlemmer, så aktiviteten i foreningen har økt etter hvert. Vi går inn i 2018 med et ganske omfattende og spennende program.

Fremtiden – hva nå Sunnhordland Botaniske Forening?

Hva med fremtiden? Hvilke utfordringer står foreningen overfor? Hvor går «veien», og hvor bør den gå?

Her er noen utfordringer til foreningen, slik vi ser det (uprioritert). Kanskje de kan være et grunnlag for drøfting og prioritering og satsing i foreningen?

1. Vi blir eldre. Hvordan skal vi rekruttere nye medlemmer? Hvordan skal vi rekruttere unge medlemmer?
2. Vegetasjonen endres. Kyst- og kulturlandskapet gror igjen. Nye arter introduseres. Hvordan skal vi møte en framtid med tap av biologisk mangfold, og introduksjon av fremmede arter? Rød- og svartlistearter?
3. Vi er en organisasjon som, i alle fall de siste årene, har konsentrert våre turer og interesse om Bømlo og Stord. På tross av dette heter vi «Sunnhordland» botaniske forening. Hva gjør vi med dette?
4. Nye trender. Tidligere har vi hatt to faste medlemsmøter, nå satser vi på fire. Er det ønskelig, og lykkes vi med å øke interessen for medlemsmøtene?
5. Nye trender. Datateknologi og sosiale medier.
6. Samarbeid. Vi er en del av det botaniske miljøet i Norge som medlemmer i Norsk Botanisk Forening. Hvordan kan vi bidra til å styrke dette, til beste for det botaniske miljøet, lokalt, regionalt og nasjonalt?

Leirvik/Førresfjorden 29. november 2017
Odd Winge og Alf Harry Øygarden

ÅPNINGSMØTE 23/4.

Botanisk Forening startar opp på Stord

Biblioteket Shl. Folkemuseum torsdag 23.4.
kl. 18.30. Foredrag m/ljosbilete av leiar i
Norsk Botanisk Forening, Anders Lundberg.
«Utforskinga av floraen i Sunnhordland — eit
historisk tilbake-blikk». Utlodning. Botanikk-
interesserte — møt fram!

 Aker Elektro

FRAMMØTE 20 STK - GODT FORNOYD MED DET.
Kristen ønsket velkommen og overlot ordet til
Anders Lundberg. Han fortalte om forskjellige
botanikere som har utforsket Sunnhordlands-
floraen helt fra Matthias flyttdagen og fram
til i dag. Duetten viste han flotte lysbilder.
Jeg tror alle hadde en god stund.

Anders L. svarte på spørsmål og fortalte om
Norsk Botanisk Forening og dens virkeområde.
Foredragsfolderen fikk takk og blomster!

Medlemsverving - bortimot 20 stk skrev seg på
Utlodding i planter: Rhododendron + Sibiriskornell + Plakat
av Jan Rabben. Bortimot 50 kr kom inn.

En fin kveld! Norsk Botanisk Forening - Stord lokallag
bør være liv laga!

Kristin Jonsson

Forening for botanisk interesserte

Bladet
"Sunnhordland" (Leivik)
10. 4. 92.

- Stord er vidgjeten for sitt rike planteliv, og er ein oase for botanisk interesserte, meiner Kristen Benonisen og Per Fadnes. Her har dei to initiativtakarar til ei botanisk forening på Stord, teke med seg Ingeborg og Vagleik Benonisen på vandring i Hystadmarkjo.

- Det er få fagbotanikarar her på Stord, men mange som interesserer seg for plantelivet. No vil me samla fag- og lekfolk i eit lag, eit forum for botanikarar til felles nytte og glede, seier Kristen Benonisen og Per Fadnes i interimstyret for lokalavdelinga til Norsk botanisk forening.

§ ATLE HANSEN

Sjølve skipingsmøtet for den botaniske foreninga vert halde på Sunnhordland Folkemuseum torsdag 23. mars. (Sjå lysing tysdag 21. mars.) Då kjem leiaren i Norsk botanisk forening, Anders Lundberg, for å fortelja om ar-

beidet i organisasjonen for dei planteglade. Han vil også halda føredrag om utforskinga av floraen i Sunnhordland. Initiativet til ei lokalavdeling på Stord vart teke av Kristen Benonisen, tilflytta bergensar med interesse for alt som rører seg i naturen. I interimstyret sit elles Irja Østerbø, Per Fadnes, Tørres Digernes og Olav Nagel Alne.

- Den botaniske foreninga skal driva eit mangslunge arbeid. Me vil driva med opplysning og plantelivet, turar i skog og mark, ekskursjonar og naturvern. Me ynskjer å samarbeida med både kommune og naturvernlag for å verna om den interessante og mangfaldige floraen på Stord, seier Kristen Benonisen og dreg fram eit eksemplar av Kristen Sørheim sin Stord-flora. Ei bok

den botaniske foreninga gjerne såg kom ut i ein ny og revidert versjon.

- Me vil også leggja vekt på plantene sin nytteverdi. Slikt som plantefarging og bruk av urter. Lenge har me tenkt å starta ei sopp-forening på Stord, men sopp vil no verta ein del av den botaniske foreninga sitt arbeidsområde, seier Per Fadnes, autorisert sopp-kontrollør og lærar ved lærarhøgskulen.

Stord er kjent i vide krinsar for sitt rike planteliv. Her finst ikkje berre mange ulike artar, men også planter som er heilt særreigne for staden, fortel dei to. Som døme nemner Fadnes den vesle teppedannande høgfjellsplanta raudsildre. Den står no i sin flottaste skrud på Hovaneset. Ein har den verna edellauvssko-

gen i Hystadmarkjo, der snø kvitveisen, vårkålen og kusym vil gjera skogbotnen om til praktfullt lappeteppje i kvitt og gult. Ein har kristtorn i mengd og ein har sjeldsynt dvergålegra. Tveitvatnet er einaste stader i Noreg der det veks evjestarr. (dette er berre ein liten del av det store mangfaldet. 584 artar nemner Sørheim i si bok, og han fell ikkje med seg alle syner seinast granskningar. Lita tvil om at botanikarane har nok å henga fingrane i.

LISTE OVER FØREDRAGSHALDARAR MED TEMA (ÅRSMØTE) SUNNHORDLAND
BOTANISKE FORENING 1992-2012

1993: Jan Rabben: Om naturfotografering

1994:

1995: Anders Haug

1996: Olav Nagel Alne: Om verneområda på Stord

1997: Kristen Benonisen: mellom anna frå Stord

1998: Jan Rabben: "Plantelivet i Sunnhordland"

1999: Oscar Ingebrigtsen: "Biologisk-mangfald-prosjektet i Stord"

2000: Tor Helge Heggland: "Fuglar som hobby"

2001: Per Fadnes og Anders Haug: Frå studietur til Tanzania

2002: Arne Vatten: Video-opptak frå Hardanger og Sunnhordland

2003: Jan Rabben: "Frå flora på Bømlo til mårskog i Sveio"

2004: Per Fadnes: Lysbilete frå Lesbos (april 2003)

2005: Per Fadnes: Om rødlistearter med særleg relasjon til locale forhold

2006: Magnus Johan Steinsvåg: "Landskapet fortel. Natur og kultur i Hystadmarkjo"

2007: Odd Winge: "Amatørbotanisering i tropene"

2008: Bjørn Moe: "Biologisk mangfold i Sunnhordland"

2009: Martha Londahl: "Farging med planter"

2010: Odd Winge: Fra fjorårets turer

2011: Per Fadnes: Frå Tibet

LISTE OVER FØREDRAGSHALDARAR M/TEMA (JULEMØTE) 1992-2012

1993: Per Fadnes: Bilete frå Svalbard

1994:

1995: Steinar Skrede: Om orkidear

1996: Anders Lundberg: "Frå Sunnhordland til Perus Stillehavskyst"

1997: Carl Johan Braarud: "Fjellplanter i området Ryfylke-Trøndelag"

1998: Knut Fægri: "Var det Vårherre som satte navn på plantene"

1999: Per Harald Salvesen: "Kristtorn, barlind og fagerrogn – botaniske spesialitetar i Sunnhordland"

2000: Anders Kristoffersen: Frå vandringar i Stord-naturen

2001: Sigurd Sandvold: Breane fortel naturhistorie

2002: Dag Rimmereid: Lysbilete frå Lofoten, Hamarøy og Lofooten

2003: Stig Guntveit: "Floraen i Øygarden"

2004: Kristen Benonisen: "Streiftog i nord og sør"

2005: Per Fadnes: Frå Malaga (med NBF)

2006: Jan Rabben: "Dolomittane og Alpane"

2007: Asbjørn Knutsen: Bilder frå Bømlo (?)

2008: Anders Haug: Frå Trollheimen

2009: Jan Rabben: "En rundreise i islandsk natur!"

2010: Anders Haug: Frå sin tur til Kilimanjaro

2011: Svein Imsland: Om planter og natur frå ein botanikartur til Bornholm

LISTE OVER EKSKURSJONSSTADER, SUNNHORDLAND BOOTANISKE FORENING
1992-2012

Digernes, Stord ++++++

Brandvikelio, Huglo – Huglo(sopp) ++ +, +,

Hystadmarka, Stord, +, +,+,+,+,

Iglatjødno, Stord ++

Rommetveit, Stord (sopp) ++(sopp) +, + Seminarhagen

Litlabø (Hjartåsen), Stord +, + Storavatnet,+ Hjartåsen, + (sopp), +
Stuvasetåsen, + (sopp)

Gullberg, Stord, ++, + BT,+,

Vikanes, Stord

Bergeområdet, Bømlo + + (m/Kvernavika), + Luten/søre Bømlo, + Berge

Tveitavatnet, Stord +, +,

Dalskardvatnet, Stord

Agdestein, Stord +++

Onarheim, Tysnes +,+,

Frugard-Lønning, Stord

Grønafjellet, Stord

Steingilsheddo, Stord +, +,,

Hovaneset, Stord +, +,

Yddal, Fusa (med VA) ++

Skumsnes, Fitjar +, +,

Storsøy/Ånuglo, Tysnes +, + (Storsøy)

Bondhusdalen/-breen, Kvinnherad

Jondal, (med VA)

Spyssøy, Bømlo +, +,

Lukkksund, Tysnes (med VA)

Uføro, Stord

Utslettefjellet, Stord

Samnanger ((med VA) ++

Varaldsøy, Kvinnherad +, +,

Karmøy +, +, +, +,

Almås, Stord (sopp)+, +(Sætre vik), + (sopp),+,+ (sopp),

Tuftelandslia, Fitjar

Stordalsvatnet, Etne

Valvatnavågen, Stord

Rutletjønn, Stord

Moster, Bømlo +, +,+ (sopp), +,+,+ (sopp), +

Lundarstøl/Hetlesæter

Fjellberg +,

Hoovlandsnuten, Tysnes

Ulvanosi, Kvinnherad

Vatnaddalen, Stord +, + (sopp)

Hiskjø, Bømlo +, + (med VA)

Strandadalen, Ryfylke

Etne-Skånevik (Postvegen), Etne,

Osterøy, overnatting

Tysnessåta, Tysnes

Tveitabotn, Kvinnherad

Bømlo (vestsida)

Skorpo, Tysnes

Sunndal/Ænesdalen, Kvinnherad

Saneset, Stord

Nesmarka/Sætrevik

Arboretet, Milde

Grenland, Telemark (med TA)